

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำงานของผู้สูงอายุ ในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี

ทนงศักดิ์ ยิ่งรัตนสุข* ภาณุวัฒน์ เชิดเกียรติกุล* อนุสมัย เทศกะทีก* สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์**

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล อาชีพ ชั่วโมงการทำงาน จำนวนวันทำงาน และรายได้ กับความสามารถในการทำงานของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างคือผู้สูงอายุที่จดทะเบียนรับเบี้ยยังชีพกับเทศบาลเมืองแสนสุข ณ วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2556 จำนวน 385 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สันและสถิติไคสแคว์ ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการทำงานระดับปานกลาง ร้อยละ 46.65 ระดับดี ร้อยละ 34.40

ระดับไม่ดี ร้อยละ 9.91 และระดับดีเลิศ ร้อยละ 9.04 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำงาน ได้แก่ อายุ จำนวนโรคที่เป็น ชั่วโมงการทำงาน และรายได้ สำหรับ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และงานที่ทำในปัจจุบันไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำงาน จึงมีข้อเสนอแนะว่าควรให้การสนับสนุนด้านการส่งเสริมสุขภาพแก่ผู้สูงอายุที่มีโรคประจำตัว และส่งเสริมให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เพื่อเพิ่มระดับความสามารถในการทำงานของผู้สูงอายุ

คำสำคัญ: ความสามารถในการทำงาน, ผู้สูงอายุ, อาชีพ

* คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

** คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

บทนำ

ผู้สูงอายุในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) อย่างเต็มตัว¹ โดยมีรายงานจากมูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย ระบุว่าสัดส่วนประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปเพิ่มสูงขึ้นมากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งสัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 9.5 ในปี พ.ศ. 2543 เป็นร้อยละ 11.9 ในปี พ.ศ. 2553 และคาดว่าสัดส่วนของผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 25 ในปี พ.ศ. 2573 หรือในอีก 15 ปีข้างหน้า²

ในแง่ของความสามารถในการทำงานของผู้สูงอายุ ในวัยนี้นับว่า เป็นกลุ่มที่มีประสพการณ์และความเชี่ยวชาญในการทำงานอาชีพต่างๆ เป็นอย่างมาก เพื่อเป็นการส่งเสริมความสามารถในการปฏิบัติดังกล่าว จึงมีความจำเป็นต้องมีการพัฒนาการจัดบริการด้านต่าง ๆ ทั้งบริการสุขภาพ การศึกษา การประกอบอาชีพ การพัฒนาตนเอง และสวัสดิการสังคมต่าง ๆ ที่เหมาะสม³ เพื่อเอื้อให้ผู้สูงอายุมีศักยภาพในการทำงานเพิ่มขึ้น และสามารถดูแลตนเองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ประเทศที่ก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ ก่อนประเทศไทย เช่น ประเทศฟินแลนด์ ได้กำหนดนโยบายหลายอย่างเพื่อเอื้อให้ผู้สูงอายุสามารถทำงานต่อได้หลังจากวัยเกษียณ⁴ สำหรับในประเทศไทยนั้น ในปัจจุบันมีผู้สูงอายุในบางสาขาอาชีพ เช่น ผู้ปฏิบัติงานสายวิชาการ ผู้พิพากษา สามารถทำงานต่อได้ภายหลังอายุ 60 ปี⁵ จากการศึกษาของมูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย¹ พบว่า ผู้สูงอายุร้อยละ 38 ยังคงทำงานในอาชีพต่าง ๆ นับได้ว่าการเพิ่มระดับความสามารถในการทำงานของผู้สูงอายุนั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาระบบเศรษฐกิจ

ของประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากใช้เป็นดัชนีชี้วัดความพร้อมทางร่างกายและจิตใจของผู้ปฏิบัติงาน โดยวัดจากข้อเรียกร้องจากงานที่ทำในปัจจุบัน เปรียบเทียบกับความสามารถในการปฏิบัติงานที่ผ่านมา รวมถึงการคาดการณ์แนวโน้มในอนาคตได้⁴

จังหวัดชลบุรี เป็นจังหวัดใหญ่ มีประชากรจำนวนมาก จากแผนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม จังหวัดชลบุรี ระบุสัดส่วนผู้สูงอายุในพื้นที่ ร้อยละ 10.4⁶ อย่างไรก็ตามพบว่า มีสัดส่วนผู้สูงอายุที่ยังคงทำงานต่ำกว่าร้อยละ 30¹ และมีภาวะพึ่งพิงในอัตรา 2.1 : 1⁶ ดังนั้นจึงควรมีการพัฒนาขีดความสามารถในการทำงานของผู้สูงอายุให้สามารถพึ่งพิงตนเองได้เพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลดี ทำให้ช่วยลดภาระทางเศรษฐกิจในกลุ่มผู้สูงอายุได้มากขึ้น

พื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี เป็นชุมชนเมือง ที่มีประชากรผู้สูงอายุประมาณ 4,000 คน เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ประชากรส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพค้าขาย ดังนั้น เศรษฐกิจของพื้นที่ส่วนใหญ่ขึ้นกับการค้าขาย นอกจากนี้ ผู้สูงอายุจะประกอบอาชีพค้าขายแล้ว ยังมีผู้สูงอายุจำนวนมากที่ประกอบอาชีพทำการประมง ทำสวน มะพร้าว ทำฟาร์มกุ้ง แปรรูปผลิตผลทางทะเล และรับจ้าง รวมถึงกิจการที่เกี่ยวข้องกับการบริการด้านการท่องเที่ยว⁷ เป็นต้น

ในแง่ของการดูแลคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ พื้นที่เทศบาลเมืองแสนสุขได้มีแผนยุทธศาสตร์ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต ในการพัฒนาคนในท้องถิ่นให้มีคุณภาพ และส่งเสริมผู้สูงอายุให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต⁷ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ต้องการพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้⁸ เพื่อส่งเสริมผู้สูงอายุในพื้นที่ให้มีคุณภาพชีวิต

ที่ดียังยั่งยืน

การดำเนินงานอาชีวอนามัย ควรเน้นการพัฒนาทางด้านความสามารถในการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวมีปัจจัยหลายประการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงความสมดุลระหว่างความสามารถของผู้ปฏิบัติงานและภาระของงานที่ปฏิบัติ นอกจากนั้นยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีก เช่น ปัจจัยด้านสุขภาพ การศึกษา ความมีประสิทธิภาพ ค่านิยมและทัศนคติและปัจจัยด้านงานซึ่งปัจจัยด้านงานประกอบด้วย สภาพแวดล้อมในการทำงาน ข้อเรียกร้องจากงาน และการบริหารจัดการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง⁹ เป็นต้น

การศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการทำงานของผู้สูงอายุในประเทศไทยยังมีไม่มากนัก เช่น การศึกษาในแรงงานสตรีสูงอายุในโรงงานอุตสาหกรรม อิเล็กทรอนิกส์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำงาน¹⁰ แต่ในต่างประเทศมีผลการวิจัยด้านนี้พอสมควร¹¹⁻¹⁶ โดยพบว่า ปัจจัยด้านอายุมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำงานของผู้สูงอายุ^{11,12} นอกจากนั้นพบว่าปัจจัยด้านเพศมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำงานของผู้สูงอายุในเชิงกายภาพ (Physical Capability)¹³ อีกด้วย ส่วนการศึกษาในกลุ่มวัยทำงานพบว่า ความสามารถในการทำงานจะมีแนวโน้มลดลงตามอายุ^{12,14,15} และพบว่าระดับการศึกษาที่ต่ำมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำงานในระดับต่ำ¹⁵ อย่างไรก็ตามมีผู้ศึกษาพบว่าเพศและสถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำงาน^{15,16} การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำงานของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี เพื่อให้ได้ข้อมูลไปใช้ในการกำหนดนโยบาย วางแผนเพื่อเตรียมเข้าสู่วัยสูงอายุ และส่งเสริมให้ผู้สูงอายุไทยที่ยังคง

ทำงาน ทำงานต่อไปได้อย่างมั่นคงและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

วัสดุอุปกรณ์และวิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional Study) โดยมีระเบียบวิธีวิจัยประกอบด้วยประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) ที่จดทะเบียนรับเบี้ยยังชีพกับเทศบาลเมืองแสนสุข ณ วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2556 จำนวน 4,082 คน คำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรประมาณค่าสัดส่วนของประชากร¹⁷ โดยกำหนดให้ $p = 0.48$ (สัดส่วนผู้สูงอายุที่มีงานทำ จากการศึกษาของมูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย)¹ ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้มากที่สุดเท่ากับ 0.05 ได้จำนวนตัวอย่าง 385 คน เลือกตัวอย่างโดยการสุ่มเชิงระบบ (Systematic Sampling) ($N/n = k$) ได้ช่วงการสุ่ม $k = 10$ สุ่มหน่วยตัวอย่างแรกจากหมายเลข 1 ถึง k โดยการจับสลาก หน่วยตัวอย่างต่อไปห่างกันเท่ากับ k โดยสุ่มจากทะเบียนผู้สูงอายุที่รับเบี้ยยังชีพกับเทศบาลเมืองแสนสุข มีเกณฑ์คัดเข้าคือผู้สูงอายุที่ประกอบอาชีพในปัจจุบัน และเกณฑ์คัดออกคือ เมื่อไม่พบผู้สูงอายุในวันที่ไปเก็บข้อมูล

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นแบบสอบถาม เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป

และความสามารถในการทำงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปด้านประชากรและอาชีพ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา งานที่ทำในปัจจุบัน จำนวนชั่วโมงการทำงานต่อวัน และรายได้จากงานที่ทำ

ส่วนที่ 2 ความสามารถในการทำงาน ใช้แบบประเมินที่แปลมาจาก Work Ability Index: WAI⁷ ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยโดยอรรธรณ แก้วบุญชู¹⁸ มีข้อคำถาม 7 ด้าน ได้แก่

1. การรับรู้ความสามารถในการทำงานของตนเองในปัจจุบัน เมื่อเปรียบเทียบกับความสามารถในการทำงานที่ดีที่สุดในชีวิตการทำงานที่ผ่านมา มีมาตรวัดแบบสเกล 1-10

2. การรับรู้ความสามารถในการทำงานของตนเองในลักษณะงานหลัก แบ่งเป็นความสามารถในการทำงานที่ต้องใช้กำลังร่างกาย และความสามารถที่ต้องใช้ความคิด มีจำนวนทั้งหมด 2 ข้อ มีมาตรวัดแบบสเกล ได้แก่ ดีมาก ค่อนข้างดี ปานกลาง ไม่ค่อยดี และไม่ดีเลย

3. จำนวนโรคซึ่งได้รับการวินิจฉัยของแพทย์ และตามการรับรู้ของตนเอง เป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้ระบุชื่อโรคที่เป็นอยู่

4. ผลกระทบต่อการทำงานในปัจจุบันจากการเจ็บป่วยหรือการบาดเจ็บต่างๆ มีข้อคำถาม 1 ข้อ ผู้ตอบสามารถเลือกตอบคำถามจาก 6 ตัวเลือก โดยเลือกตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก

5. จำนวนวันในการหยุดงานทั้งวันเนื่องจากปัญหาสุขภาพหรือการเจ็บป่วย หรือการหยุดงานเพื่อไปรักษาในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา มีข้อคำถาม 1 ข้อ ผู้ตอบสามารถเลือกตอบคำถามจาก 5 ตัวเลือก

6. การประเมินความสามารถในการทำงานจาก

ภาวะสุขภาพในปัจจุบัน โดยคาดการณ์ไปถึงอีก 2 ปีข้างหน้า มีข้อคำถาม 1 ข้อ ผู้ตอบสามารถเลือกตอบคำถามจาก 3 ตัวเลือก

7. แหล่งสนับสนุนทางด้านจิตใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตทั่วไป ทั้งระหว่างการทำงานและใช้เวลาวาง มีข้อคำถาม 3 ข้อ มีมาตรวัดแบบสเกล 1-5 คะแนนของแบบสอบถามในส่วนที่ 2 นี้จะอยู่ระหว่าง 7-49 คะแนน โดยมีการแบ่งระดับความสามารถในการทำงานออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้ ระดับ 1) ความสามารถในการทำงานไม่ดี (7-27 คะแนน) ระดับ 2) ความสามารถในการทำงานปานกลาง (28-36 คะแนน) ระดับ 3) ความสามารถในการทำงานดี (37-43 คะแนน) และ ระดับ 4) ความสามารถในการทำงานดีเลิศ (44-49 คะแนน) แบบสอบถามส่วนนี้ได้รับการทดสอบความเชื่อมั่นได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.749

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ สถิติไคสแควร์ และสถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

งานวิจัยนี้ได้รับความเห็นชอบให้ดำเนินการวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา (หมายเลขใบรับรอง 23/2555) และในการเข้าร่วมการวิจัยนี้ได้รับความยินยอมจากกลุ่มตัวอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร

ผลการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 64.87 (SD = 5.154) ปี โดยอยู่ในกลุ่มอายุ 60-64 ปี ร้อยละ 58.30 รองลงมาคือ อายุ

65-69 ปี ร้อยละ 24.20 สถานภาพสมรส ส่วนมาก
สมรส ร้อยละ 64.73 รองลงมาคือ หม้าย/หย่า/แยก
ร้อยละ 26.82 ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่จบการศึกษา
ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 76.68 รองลงมาคือ
ไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ 13.99 งานที่ทำในปัจจุบัน
ส่วนมากค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 51.60 รองลงมา
คือ รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 25.07 ประมง ร้อยละ 10.50
และอาชีพอื่น ๆ ได้แก่ เกษตรกรรม พนักงานหรือ
ลูกจ้างเอกชน การทำงานในแต่ละวัน ส่วนมากทำงาน
วันละ 4-8 ชั่วโมง ร้อยละ 65.09 รองลงมา ทำงาน

น้อยกว่า 4 ชั่วโมง ร้อยละ 18.64 โดยส่วนมากทำงาน
เดือนละมากกว่า 20 วัน ร้อยละ 64.58 รองลงมา
10-20 วัน ร้อยละ 28.57 ใน 1 ปี ส่วนใหญ่ทำงาน
มากกว่า 6 เดือน ร้อยละ 98.20 รองลงมาคือ
น้อยกว่า 6 เดือน ร้อยละ 1.80 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
เท่ากับ 10,438.92 (SD = 9436.645) บาท ส่วนมาก
อยู่ระหว่างเดือนละ 5,001-10,000 บาท ร้อยละ
46.06 รองลงมา คือ ต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ
25.95 ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

Table 1 Characteristics of the Study Subjects (n = 385).

Sample Characteristics		n	%
Sex			
Male		149	38.78
Female		236	61.22
Age (years old)			
60-64		224	58.30
65-69		93	24.20
70-74		48	12.54
> 74		19	4.96
$\bar{X}$ = 64.87, SD = 5.154, Min = 60, Max = 84			
Marital Status			
Single		33	8.45
Married		249	64.73
Divorced		103	26.82
Education			
No education		54	13.99
Primary		295	76.68
Secondary		21	5.54
College/university		15	3.79

Table 1 Characteristics of the Study Subjects (n = 385) (cont.).

Sample Characteristics	n	%
Current job		
Farming	12	3.21
Fishing	40	10.50
Laborer	97	25.07
Merchant	199	51.60
Private employee	11	2.92
Others	26	6.70
Hours of work per day		
< 4	72	18.64
4-8	251	65.09
> 8	63	16.27
$\bar{X} = 6.75$, $SD = 2.389$, $Min = 2$, $Max = 13$		
Number of days worked per month		
< 10	26	6.85
10-20	110	28.57
> 20	249	64.58
$\bar{X} = 24.64$, $SD = 6.869$, $Min = 3$, $Max = 30$		
Number of months worked per year		
< 6	7	1.80
> 6	378	98.20
$\bar{X} = 11.72$, $SD = 1.239$, $Min = 2$, $Max = 12$		
Monthly income (Bath)		
< 5,000	100	25.95
5,001 – 10,000	177	46.06
10,001 – 20,000	86	22.45
> 20,000	21	5.54
$\bar{X} = 10,438.92$, $SD = 9436.64$, $Min = 1,000$, $Max = 100,000$		

ความสามารถในการทำงานของกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 46.65 รองลงมาคือ
จำแนกตามเกณฑ์ดัชนีชี้วัดความสามารถในการ ดี ร้อยละ 34.40 ดังตารางที่ 2
ทำงาน (Work Ability Index: WAI) พบว่า ส่วนมาก

Table 2 Work Ability Index of the Study Subjects (n= 385).

Work Ability Index	n	%
Poor	38	9.91
Moderate	180	46.65
Good	132	34.40
Excellent	35	9.04
$\bar{X} = 35.39$, $SD = 5.986$, $Min = 18$, $Max = 49$		

อายุและจำนวนโรคที่เป็น มีความสัมพันธ์เชิงลบ ชั่วโมงการทำงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ
ความสามารถในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทาง ความสามารถในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
สถิติที่ ($r = -0.313$ และ -0.482 ตามลำดับ) ($r = 0.341$) ดังตารางที่ 3

Table 3 Correlations Between Age, Hours of Work per Day, Income, Number of Diseases, and Work Ability Index.

	Age	Hours of work per day	Number of diseases	Work ability index
Age	-	-0.127^*	0.126^*	-0.313^*
Hours of work per day		-	-0.152^*	0.341^*
Number of diseases			-	-0.482^*

* significant level = 0.05

ผลการวิจัยไม่พบความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับความสามารถในการ
สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา งานที่ทำในปัจจุบัน ทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 4
กับความสามารถในการทำงาน แต่พบความสัมพันธ์

Table 4 The Relationship between Sex, Marital status, Education, Current job, and Work Ability Index.

Factors	Work ability level				χ^2	
	Poor	Moderate	Good	Excellent		
	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)		
Sex						
Male	6.02 (8)	45.11 (60)	37.59 (50)	11.28 (15)	5.288	0.152
Female	12.38 (26)	47.62 (100)	32.38 (68)	7.62 (16)		
Marital status						
Single	3.45 (1)	41.38 (12)	41.38 (12)	13.79 (4)	9.425	0.151
Married	8.56 (19)	45.05 (100)	37.39 (83)	9.01 (20)		
Education						
No education	14.58 (7)	45.83 (22)	35.42 (17)	4.17 (2)	8.648	0.194
Primary school	8.75 (23)	44.87 (118)	36.50 (96)	9.88 (26)		
Secondary school	12.50 (4)	62.50 (20)	15.63 (5)	9.37 (3)		
Current job						
Fishing/Farming	4.26 (2)	48.93 (23)	44.68 (21)	2.13 (1)	14.060	0.120
Laborer	13.95 (12)	44.19 (38)	27.91 (24)	13.95 (12)		
Merchant	10.73 (19)	46.89 (83)	35.03 (62)	7.35 (13)		
Others	3.03 (1)	48.49 (16)	33.33 (11)	15.15 (5)		
Income per month (Baht)						
<5,000	23.60 (21)	43.82 (39)	22.47 (20)	10.11 (9)	39.363	<0.001
5,000-10,000	3.80 (6)	55.70 (88)	32.91 (52)	7.59 (12)		
10,001-15,000	5.26 (2)	34.21 (13)	50.00 (19)	10.53 (4)		
>15,001	8.62 (5)	34.48 (20)	46.55 (27)	10.35 (6)		

อภิปรายผล

ความสามารถในการทำงาน

ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองแสนสุขส่วนใหญ่มีความสามารถในการทำงานในระดับปานกลางถึงดี ร้อยละ 46.65 และ 34.40 ตามลำดับ และดีเลิศ ร้อยละ 9.04 แสดงให้เห็นว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มี

ความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ มีความกระตือรือร้น และมีความสุขกับการทำงานและการใช้ชีวิต อย่างไรก็ตามผู้สูงอายุส่วนหนึ่งที่มีความสามารถในการทำงานในระดับไม่ดี (ร้อยละ 9.91) จึงควรมีการปรับปรุงปัจจัยที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอาการเจ็บป่วย เพื่อเพิ่มระดับความสามารถในการทำงาน นอกจากนี้

ควรเน้นการส่งเสริมสุขภาพในกลุ่มที่มีความสามารถในการทำงานในระดับดีเพื่อให้ระดับความสามารถในการทำงานดีขึ้นและคงอยู่ต่อไป ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาในประเทศฟินแลนด์ ที่พบว่าผู้สูงอายุ (อายุระหว่าง 55-62 ปี) มีความสามารถในการทำงานในระดับปานกลางถึงดี ร้อยละ 43.71 และ 25.23 ตามลำดับ¹¹ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของนิาดา ฮารีเพียร์¹⁰ ที่ศึกษาในกลุ่มแรงงานสตรีสูงอายุ (อายุระหว่าง 45-60 ปี) โดยพบว่าความสามารถในการทำงานส่วนมาก (ร้อยละ 60.0) อยู่ในระดับดี

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำงาน

192

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ชั่วโง่งการทำงาน รายได้ จำนวนโรคที่เป็น มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำงาน โดยชั่วโง่งการทำงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการทำงาน และรายได้มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำงาน เมื่อชั่วโง่งการทำงานสูงขึ้นและมีรายได้ที่เหมาะสม จะทำให้ความสามารถในการทำงานสูงขึ้นด้วย อธิบายได้ว่าการที่มีชั่วโง่งการทำงานที่เหมาะสมและมีรายได้ตอบแทนที่สมควรส่งผลต่อการทำงาน ทำให้มีกำลังใจในการทำงานอย่างเต็มความสามารถ สร้างความพึงพอใจในงาน ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ¹⁹ รายได้เป็นแรงจูงใจที่ส่งผลให้มีความกระตือรือร้นในการทำงานและความสามารถในการทำงาน ซึ่งขัดแย้งกับผลการศึกษาของ นิาดา ฮารีเพียร์¹⁰ และ Martinez and Latorre¹⁶ ที่พบว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำงาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีความแตกต่างด้านรายได้ไม่มากนัก^{10,16}

อายุและจำนวนโรคที่เป็น มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความสามารถในการทำงาน โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง คือเมื่อมีอายุที่เพิ่มขึ้นหรือมีการเป็นโรคเพิ่มขึ้นจะทำให้ความสามารถในการทำงานลดลง เนื่องจากการที่อายุเพิ่มขึ้น สมรรถภาพในการทำงานมักลดลง โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่เป็นโรคเรื้อรัง^{20,21,22} ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของนิาดา ฮารีเพียร์¹⁰ ที่ศึกษาในกลุ่มแรงงานสตรีสูงอายุ (อายุระหว่าง 45-60 ปี) ที่พบว่าอายุมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เพศและสถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นิาดา ฮารีเพียร์¹⁰ Monteiro, Ilmarinen, Corraa Filho¹⁵ และ Martinez and Latorre¹⁶ ที่พบว่า เพศและสถานภาพสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำงาน อธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาดังกล่าวและกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และทุกกลุ่มสถานภาพสมรสส่วนใหญ่มีความสามารถในการทำงานในการทำงานในระดับปานกลางถึงดี

ระดับการศึกษาและงานที่ทำในปัจจุบัน ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของนิาดา ฮารีเพียร์¹⁰ ที่พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำงาน อธิบายได้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาและทุกกลุ่มอาชีพส่วนใหญ่มีความสามารถในการทำงานในระดับปานกลางถึงดี ซึ่งขัดแย้งกับผลการศึกษาของ Monteiro, Ilmarinen, Corraa Filho¹⁵ ที่พบว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำงาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นปัจจัยที่สามารถทำนายความสามารถในการทำงานได้¹¹

กลุ่มตัวอย่างส่วนมาก (ร้อยละ 51.60) ในเขตเทศบาลเมืองแสนสุขประกอบอาชีพค้าขายหรือทำธุรกิจส่วนตัว รองลงมาคือรับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 25.07) ซึ่งสอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจของพื้นที่ซึ่งเป็นเมืองท่องเที่ยว⁷ เทศบาลเมืองแสนสุขมีแผนยุทธศาสตร์ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต ในการพัฒนาคนในท้องถิ่นให้มีคุณภาพ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต⁷ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาเมืองแห่งการเรียนรู้²³ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ^{24,25}

ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่าผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองแสนสุขส่วนใหญ่มีความสามารถในการทำงานในระดับปานกลางถึงดี หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเน้นการส่งเสริมสุขภาพแก่ผู้สูงอายุที่มีโรคประจำตัว ส่งเสริมด้านอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้เพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพสูง สามารถพึ่งพิงตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และดำเนินชีวิตในช่วงวัยสูงอายุอย่างมีคุณค่าและมีความสุข

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้จากเงินอุดหนุนรัฐบาล (งบประมาณแผ่นดิน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 มหาวิทยาลัยบูรพา ผ่านสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

เอกสารอ้างอิง

1. Prachuabmoh V. editor. Annual report. Situation of the Thai elderly 2012. Nonthaburi : SS Plus Media Company Limited; 2013.
2. Chunharas S. editor. Annual report. Situation of the Thai elderly 2010. Bangkok: TQP Publishers; 2012. (in Thai).
3. Ministry of Social Development and Human Security. The act on older persons 2003. Available at http://thailaws.com/law/t_laws/tlaw0405.pdf, accessed June 8, 2015.
4. Ilmarinen J. Towards a longer worklife. Helsinki : Finnish Institute of Occupational Health (FIOH), Ministry of Social Affairs and Health; 2005.
5. The Center for Ethics of Science and Technology. Final report. The Development of retirement age index for civil servants and government employees. Bangkok: Faculty of Arts Chulalongkorn University; 2008.
6. Social Development and Human Security Office of Chon Buri. The Second provincial plan on social welfare service of Chon Buri. Available at www.chonburi.m-society.go.th., accessed June 8, 2015.

7. Saensuk Municipality. Strategic plan for municipality development 2010-2014. Chon Buri: Saensuk Municipality; 2010 (in Thai).
8. The National Commission on the Elderly. The second national plan on the elderly 2002- 2021. The Ministry of Social Development and Human Security. Available at http://www.oppo.opp.go.th/info/OlderPlan2%28Re52%29__EN.pdf, accessed June 8, 2015.
9. Ilmarinen J. Work ability: a comprehensive concept for occupational health research and prevention. *Scand J Work Environ Health* 2009; 35(1):1-5.
10. Tareepian N. Factors related to work ability of aging female workers in electronic industries, Ayutthaya Province. Thesis M.Sc. (Public Health) Major in Public Health Nursing. Graduate School Mahidol University; 2010. (in Thai).
11. Tuomi K, Eskelinen L, Toikkanen J, et al. Work load and individual factors affecting work ability among aging municipal employees. *Scand J Work Environ Health* 1991; 17 (Suppl 1): 128-34.
12. Pohjonen T. Perceived work ability of home care workers in relation to individual and work-related factors in different age groups. *Occup Med* (Lond) 2001; b 51: 209-17.
13. Nygard CH, Eskelinen L, Suvanto S, Tuomi K, Ilmarinen J. Associations between functional capacity and work ability among elderly municipal employees. *Scand J Work Environ Health* 1991; 17 (Suppl 1): 122-7.
14. Goedhard WJ, Rijpstra TS, Puttiger PH. Age, absenteeism and physical fitness in relation to work ability. *Stud Health Technol Inform* 1998; 48: 254-7.
15. Monteiro MS, Ilmarinen J, Corraa Filho HR. Work ability of workers in different age groups in a public health institution in Brazil. *Int J Occup Saf Ergon* 2006; 12: 417-27.
16. Martinez MC, Latorre Mdo R. [Health and work ability among office workers] Saudee capacidade para o trabalho em trabalhadores de area administrativa. *Rev Saude Publica* 2006; 40: 851-8.
17. Parel CP, Caldito GC, Ferrer PL, De Guzman GG, Sinsioco CS, & Tan RH. Sampling design and procedures. Singapore : Agricultural Development Council; 1973.
18. Kaewboonchoo O. Workability assessment manual. Bangkok: Department of Public Health Nursing. Faculty of Public Health, Mahidol University; 2007. (in Thai).

19. Munnell AH, Sass SA, and Soto M. Employer attitudes toward older workers: survey results. Center for Retirement Research at Boston College Series 3; 2006.
20. Jehoel-Gijsbers G. Working within limits; Report on sickness absenteeism, incapacity for work and employment. The Hague: Netherlands Institute for Social research/SCP; 2010. (in Dutch),
21. Lautenbach H, Cuijpers M, Kusters L. Work disabled 2006: Employment situations of persons with a chronic condition. The Hague: Ministry of social affairs and employment; 2007 (in Dutch),
22. Munir F, Khan HTA, Yarker J, et al. Self-management of health-behaviors among older and younger workers with chronic illness. Patient Educ Couns 2009; 77: 109-15.
23. Sajjasophon R. Educational concepts for developing active aging in the elderly. Kasetsart J. (Soc. Sci) 2013; 34 : 471-90. (in Thai).
24. Jiandon C, Suwannapong N, Boonshuyar C, Howteerakul N. Quality of life of rural elderly in Wangnamkheaw District, Nakhonratchasima Province. Journal of Public Health 2011; 41(3): 229-39. (in Thai).
25. Sukanun T, Jariyasilp S, Thummanon T, Jitpakdee P. Quality of life of the elderly in Bansuan Municipality, Chon Buri Province, Thailand. Journal of Public Health 2011; 41(3): 240-9. (in Thai).

Factors Related to Workability Among the Elderly in Saensuk Municipality, Chon Buri Province

Tanongsak Yingratanasuk* Panuwat Choedkiattikool*

Anamai Thetkathuek* Suwichai Kosaiyawat**

Abstract

This research aims to study the relationship between personal characteristics, type of jobs, working hours, the number of days worked and Workability among the elderly in Saensuk municipality, Muang District, Chon Buri Province. Data were collected by interviewing 385 senior citizens who are registered to receive pension with the Municipal Office as of June 1, 2013. Statistical analysis was performed using percentages, means, standard deviations, correlation and Chi-square test. The results of workability index indicated that 46.65 per cent was at

the moderate level, 34.40 percent was at a good level, 9.91 was at poor level, and 9.04 was at excellent level. Factors related to workability including age, income, number of hours worked, and the number of diseases inflicted. Gender, marital status, and educational level were not related to Workability. The authors suggest health promotion should be supported for the elderly with chronic diseases, and to support ways to increase income to enhance workability among the elderly.

Keywords: workability, elderly, occupation